

Chwarae Teg?

Defnyddio'r Gemau Olympaidd i edrych ar anghydraddoldeb

OXFAM

Sesiwn Addysg Gorfforol

Chwaraeon tecach i bawb

OXFAM

RHEOLAU

- Pam mae rheolau gennym ni?
- Sut mae rheolau'n gwneud i chwaraeon fod yn decach?
- Sut mae rheolau'n gwneud i'r ysgol fod yn decach?
- Sut mae rheolau'n gwneud i'r byd fod yn decach?

**Llyfr
Rheolau**

YDY'R UN RHEOLAU BOB AMSER YN "DEG"?

Ydyn

Beth am bobl o...

- oedrannau gwahanol
- galluoedd gwahanol
- rhywedd gwahanol
- anghenion penodol
- cefndiroedd gwahanol?

Nac ydyn

ENGHRAIFFT 1

Rydych chi eisiau trefnu ras redeg, ond mai rhai ohonoch chi'n 8 oed a rhai ohonoch chi'n 14 oed.

Pa reol y byddech chi'n ei defnyddio i wneud i'r ras fod yn deg?

- Gadael i rai rhedwyr ddechrau cyn rhai eraill...
- Gwneud i rai rhedwyr redeg yn bellach nag eraill...
- Ychwanegu amser i amseroedd amser rhai rhedwyr...
- Gwneud i rai rhedwyr redeg mewn esgidiau glaw (wellingtons) a gadael i rai eraill redeg mewn esgidiau rhedeg...

ENGHRAIFFT 1

Rydych chi eisiau trefnu ras redeg, ond mai rhai ohonoch chi'n 8 oed a rhai ohonoch chi'n 14 oed.

A oedd y rheol a wnaethoch chi i ddatrys y broblem yn llwyddiannus wrth wneud i'r ras fod yn decach i:

- Ychydig bach o redwyr
- Rhai rhedwyr
- Y rhan fwyaf o'r rhedwyr
- Y rhedwyr i gyd?

ENGHRAIFFT 2

Rydych chi'n cwrdd â rhai pobl ifanc o wlad arall nad ydyn nhw wedi chwarae pêl-fasged erioed o'r blaen.

Pa reol y byddech chi'n ei defnyddio i wneud i'r gêm fod yn deg?

- Rhoi dau bwynt os...
- Gwneud yn siŵr fod gan bob tîm...
- Dangos cerdyn coch i rywun os...
- Cyfyngu amser y gêm i...
- Trefnu hyfforddiant ychwanegol i...

ENGHRAIFFT 2

Rydych chi'n cwrdd â rhai pobl ifanc o wlad arall nad ydyn nhw wedi chwarae pêl-fasged erioed o'r blaen.

A oedd y rheol a wnaethoch chi i ddatrys y broblem yn llwyddiannus wrth wneud i'r ras fod yn decach i:

- Ychydig bach o chwaraewyr
- Rhai chwaraewyr
- Y rhan fwyaf o'r chwaraewyr?
- Y chwaraewyr i gyd?

ENGHRAIFFT 3

Mae gan rai pobl ifanc yn y ras feiciau hen feics sydd ag ychydig yn unig o gerau sy'n gweithio, neu ddim o gwbl. Mae gan eraill feiciau mwy newydd gyda llawer o gerau.

A fu'r rheol a wnaethoch chi i ddatrys y broblem yn llwyddiannus wrth wneud i'r ras fod yn decach i:

- Ychydig bach o feicwyr
- Rhai beicwyr
- Y rhan fwyaf o'r beicwyr
- Y beicwyr i gyd?

GWNEUD I'R CHWARAE

FOD YN DEG

Oes unrhyw enghreifftiau eraill lle gallai defnyddio rheolau "arferol" chwaraeon beidio â bod yn deg.

- **Meddylwch**
- **Pâr**
- **Rhannwch**

YDY'R GEMAU OLYMPAIDD YN DEG?

Ydyn

**Nac
y dyn**

Beth am wledydd lle

- mae ganddyn nhw lai o arian
- mae gan y cystadleuwyr lai o adnoddau?

DIWRNOD CHWARAE TEG

Rydych chi'n mynd i drefnu diwrnod mabolgampau lle mae *pawb* yn eich dosbarth/blwyddyn/ysgol yn mynd i gymryd rhan.

Ond, mae angen ichi wneud yn siŵr ei fod yn hollol *deg* i *bawb* allu cymryd rhan yn *llawn*.

Sut gallwch chi lunio'r rheolau i helpu hyn?

TIMAU DIWRNOD CHWARAE

TEG

Bydd pawb sy'n cymryd rhan yn cael eu trefnu'n dimau.

Bydd pob tîm yn cynrychioli un o'r gwledydd sy'n cymryd rhan yn y Gemau Olympaidd.

Bydd angen i bob tîm feddwl am arwyddair tegwch ar gyfer y diwrnod.

ARWYDDAIR TEGWCH EIN TÎM NI

OXFAM

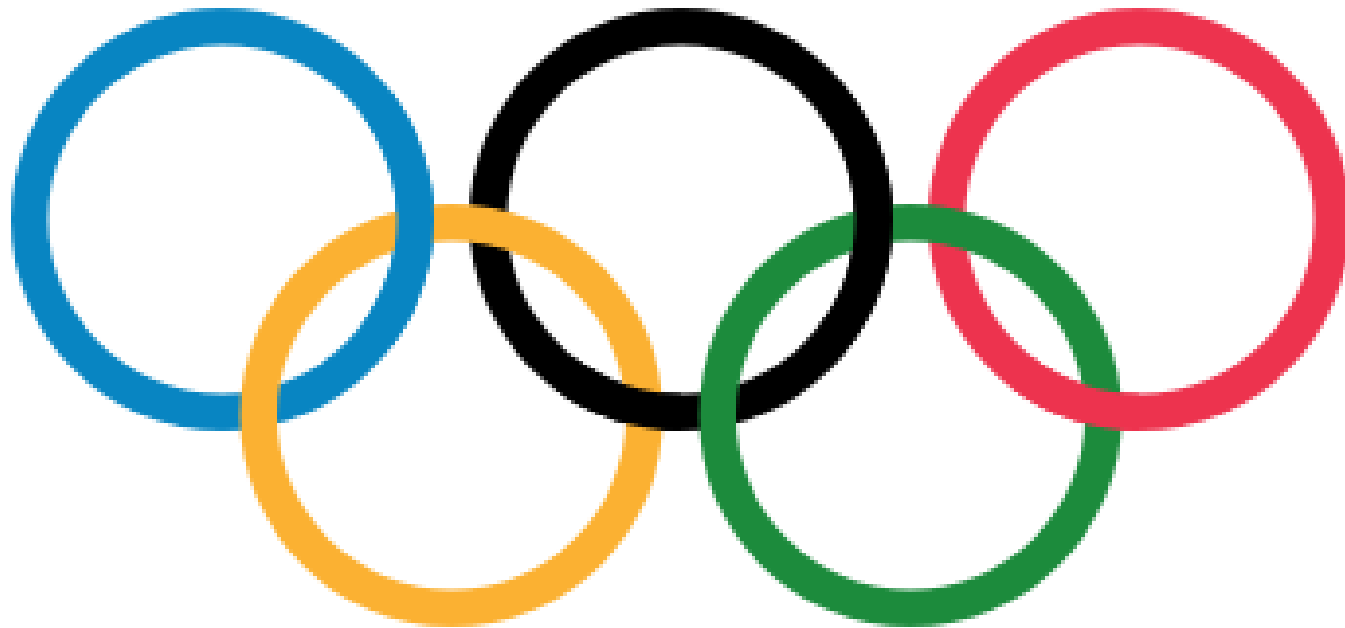
GWERTHOEDD OLYMPAIDD A PHARALYMPAIDD

Cyfeillgarwch

Rhagoriaeth

Penderfyniad

Parch

Ysbrydoliaeth

Dewrder

Cydraddoldeb

OXFAM

EDRYCH YN ÔL

- Sut aeth eich diwrnod chwarae teg?
- Oedd y diwrnod yn deg? Sut?
- Oedd pawb yn gallu cymryd rhan?
- A gafodd pobl hwyl? Pam/ pam lai?
- A oes angen i chi newid rheolau weithiau er mwyn gwneud i bethau fod yn decach?
- Beth rydych chi wedi'i ddysgu wrth drefnu'r digwyddiad a chymryd rhan?

YDY EIN BYD YN DEG?

- Beth am fywyd yn gyffredinol? Pa reolau sydd yno i wneud iddo fod yn decach?
- Pwy sy'n gosod y rheolau?
- Os oes pethau sy'n *annheg* mewn bywyd, sut gellir defnyddio rheolau i'w newid nhw?

OES ANGEN RHEOLAU ARNOM SY'N HELPU I WNEUD I'N BYD FOD YN DECACH?

Ydy

**Nac
oes**

- Mae arnom angen... oherwydd...
- Does arnom ddim angen...
oherwydd...
- Y mathau o reolau sydd eu hangen
arnom yw...

ENGHRAIFFT

- Mae pobl yn talu treth i dalu am wasanaethau fel ysgolion ac ysbytai.
- A ddylai pawb dalu'r un faint o dreth?
- Neu a ddylai pobl sydd â llai o arian dalu llai o dreth?

THE WORLD'S

62

**RICHEST PEOPLE OWN
THE SAME WEALTH
AS THE 3.6 BILLION
POOREST PEOPLE**

SO FEW THEY'D FIT ON THIS BUS - WITH ROOM TO SPARE

**TAX HAVENS ARE
FUELLING INEQUALITY**

OXFAM

OXFAM

BETH FYDDAI'N HELPU I WNEUD I'N BYD FOD YN DECACH?

OXFAM